

Evaluatierapport Politieke Avond Overbetuwe 2012

Wat willen we veranderen en wat houden we vast?

Werkgroep Burgerparticipatie
Maart 2013

gemeente **Overbetuwe**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1.	Inleiding	3
Hoofdstuk 2.	Onderzoeksopzet en respondenten	4
Hoofdstuk 3.	Verdeeldheid en overeenstemming tussen de respondenten	6
	Algemene opmerkingen	
Hoofdstuk 4.	Vergelijking tussen raadsleden, college, burgerleden, ambtenaren en bezoekers	9
	Raadsleden	10
	College	11
	Burgerleden	12
	Ambtenaren	13
	Bezoekers	14
Hoofdstuk 5.	Interviews	15
Hoofdstuk 6.	Eindconclusie en advies	18
Bijlage		
	Samenvatting vragenlijst	22

1. Inleiding

De gemeenteraad van Overbetuwe is op 1 januari 2012 gestart met een nieuwe vergaderstructuur, de Politieke Avond.

Met het invoeren van de Politieke Avond probeert de gemeenteraad de volgende doelen te bereiken:

1. Een laagdrempelige manier van vergaderen, zodat de burgers eerder, beter en meer betrokken worden in het politieke beleidsproces;
2. Een effectievere manier van vergaderen.

Kenmerkend voor de nieuwe vergaderstructuur is dat de Overbetuwse raads- en burgerleden eenmaal per drie weken een avond bij elkaar komen. Zo'n Politieke Avond bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- Raadspreekuur: rondvraag voor raads- en burgerleden en een podium voor de burger om aandacht te vragen van alle fracties voor onderwerpen die (nog) niet op de agenda staan van de Politieke Avond.
- Voorronde: deze kan uit de volgende vergadervormen bestaan:
 - voorbereidende vergadering;
 - rondetafelgesprek;
 - hoorzitting;
 - technische uitlegssessie;
 - informatiebijeenkomst.
- Raadsvergadering.

Afgesproken is om één jaar na de start van de Politieke Avond te evalueren hoe betrokkenen de nieuwe vergaderstructuur ervaren. Het doel van de evaluatie is:

- bepalen of de nieuwe vergaderstructuur voldoet;
- bepalen of betrokkenen willen doorgaan op de huidige manier;
- vaststellen of aanpassingen nodig zijn als besloten wordt door te gaan met de Politieke Avond.

Raadsleden, collegeleden, burgerleden en ambtenaren hebben in januari 2013 via een vragenlijst hun mening kunnen geven over de Politieke Avond. Daarnaast hebben er nog interviews plaatsgevonden met een aantal van hen en zijn de bezoekers van de Politieke Avond gevraagd naar hun mening. Ook heeft een aantal betrokkenen spontaan suggesties op papier gezet hoe de Politieke Avond kan worden verbeterd.

Hieronder wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- onderzoekszopzet en respondenten;
- verdeeldheid en overeenstemming tussen de respondenten;
- vergelijking tussen raadsleden, college, burgerleden, ambtenaren en bezoekers;
- interviews;
- eindconclusie en advies.

2. Onderzoeksopzet en respondenten

Onderzoeksvragen

De evaluatie moet antwoord geven op de volgende vragen:

- Worden de beoogde doelen van de Politieke Avond gehaald?
- Is voortzetting van de Politieke Avond wenselijk? En zo ja, op welke wijze?

Onderzoeksmethoden

Er is gekozen voor de volgende onderzoeksmethoden:

1. een schriftelijke vragenlijst onder betrokkenen;
2. interviews met een geselecteerde groep raadsleden (vooral fractievoorzitters), collegeleden en andere direct betrokkenen;
3. een schriftelijke vragenlijst onder bezoekers van de Politieke Avond op 5 februari en 5 maart 2013.

Schriftelijke vragenlijst betrokkenen

De eerste onderzoeksmethode betreft een schriftelijke vragenlijst voor deelnemers en direct betrokkenen van de Politieke Avond. Het gaat hier om raadsleden, burgerleden, collegeleden, directieleden, griffiemedewerkers en ambtenaren die geregeld de Politieke Avond bezoeken. In totaal hebben 75 mensen via e-mail een uitnodiging ontvangen met daarin een link naar de vragenlijst.

De vragenlijst is uitgezet onder alle raads- en burgerleden en direct betrokkenen, te weten:

- 29 raadsleden
- 17 burgerleden
- 5 collegeleden
- 24 ambtenaren (incl. 4 managers en 7 griffiemedewerkers)

De vragenlijst is ingevuld door 59 respondenten, een respons van 79%!

61% van de respondenten is raads- of burgerlid. Van de 36 reagerende raads- en burgerleden waren 33 ook al raads- en/of commissielid vóór de invoering van de Politieke Avond en kunnen deze dus goed vergelijken met de vergaderwijze 'oude stijl'.

Respondenten en hun relatie tot de Politieke Avond

	Aantal	%
Raadslid	24	41
Burgerlid	12	20
Collegelid	5	8
Ambtenaar	18	31
Totaal	59	100

Interviews

De tweede onderzoeksmethode betreft een aantal diepte-interviews met een lid van elke fractie (hoofdzakelijk fractievoorzitters), de griffier, de oud-burgemeester, de waarnemend burgemeester, twee wethouders, de gemeentesecretaris, een MT-lid, een ambtenaar en een bode. Daarnaast heeft ook een interview plaatsgevonden met een opsteller van de suggestienotitie voor een verbeterde vergaderstructuur. Er hebben 17 interviews plaatsgevonden. De interviews zijn gehouden op basis van een vooraf opgestelde vragenlijst.

Schriftelijke vragenlijst bezoekers

De derde onderzoeksmethode die is gehanteerd betreft een beknopte, schriftelijke vragenlijst die de bezoekers van de Politieke Avond op 5 februari en 5 maart 2013 bij binnenkomst kregen. Van de uitgedeelde vragenlijsten zijn in totaal 22 retour gekomen.

3. Verdeeldheid en overeenstemming tussen de respondenten

Algemene opmerkingen

Twee derde van de respondenten geeft aan dat de Politieke Avond een verbetering is ten opzichte van de vergaderwijze 'oude stijl' (vraag 5). De meeste respondenten waarderen de Politieke Avond als geheel met een voldoende (vraag 58). Voor ruim de helft voldoet de Politieke Avond aan de verwachtingen.

Een grote meerderheid geeft aan voortzetting van de Politieke Avond wenselijk te vinden, maar in aangepaste vorm (vraag 54). De respondenten vinden dat het nog beter kan.

In de rest van de analyse proberen we een antwoord te vinden op de vraag op welke punten die verbeteringen kunnen worden geformuleerd.

Stellingen waarmee respondenten het "EENS" zijn

Nummer Vragenlijst	!!70% of meer "eens" → grijs gearceerd	%
13	Voldoende tijd om de Politieke Avond voor te bereiden	91%
14	Vergaderfrequentie van 1 maal per 3 weken is prima	90%
47	Informatiebijeenkomst/technische uitlegssessie functioneert voldoende/goed/uitstekend	83%
46	Hoorzitting functioneert voldoende/goed/uitstekend	80%
15	Contacten tussen raads- en burgerleden onderling zijn verbeterd	79%
45	RTG functioneert voldoende/goed/uitstekend	79%
12	De vergaderingen duren minder lang	75%
26	Er is een open sfeer om het debat aan te gaan tijdens de voorbereidende vergadering	72%
8	Laagdrempeliger (d.w.z. makkelijker toegankelijker voor inwoners/instaties)	71%
31	In een voorbereidende vergadering worden veel oneigenlijke vragen gesteld	72%
32	Parallelsessies tijdens voorronden zijn een prima oplossing om meer te kunnen doen in korte tijd	70%
34	In- en meesprekers hebben voldoende gelegenheid hun opmerkingen te maken	69%
5	De Politieke Avond is een verbetering	68%
22	Voldoende tijd om overleg te voeren met derden	67%
37	Voorrondevoorzitters leiden de vergadering op een goede manier	67%

38+39+40	Voorrondevoorzitters zorgen voor 'duidelijkheid', 'doelmatigheid' en 'sfeer' tijdens het debat	67%
44	Vorbereidende vergadering functioneert voldoende/goed/uitstekend	65%
28	Ik weet altijd wat van mij verwacht wordt tijdens de voorbereidende vergadering	64%
20	Meer inwoners/instanties	59%
7	De Politieke Avond voldoet aan de verwachtingen	58%
16	Contacten tussen raads-/burgerleden en portefeuillehouders zijn verbeterd	52%

Stellingen waarmee respondenten het "ONEENS" zijn

Nummer Vragenlijst	!!70% of meer "oneens" → grijs gearceerd	%
30	Er is voldoende tijd voor discussie tijdens de voorbereidende vergadering	86%
11	De zorgvuldigheid van de besluitvorming is toegenomen	79%
25	Het debat tijdens de voorbereidende vergaderingen is goed	71%
27	Na een voorbereidende vergadering is duidelijk wat iedere partij van een onderwerp vindt	57%
9	De Politieke Avond is effectiever	55%
17	De contacten tussen raadsleden/burgerleden en ambtenaren zijn verbeterd	53%
19	De Politieke Avond vermindert de afstand tussen inwoner en politiek	53%
18	De contacten tussen raadsleden/ burgerleden en inwoners/instanties zijn verbeterd	52%
33	Ik ben tevreden over de gehanteerde begin- en eindtijden van de voorronden	52%
41	Verschillende stijlen van voorzitters leiden tot verwarring	52%
21	De hoeveelheid informatie die de raads- en burgerleden uit de gesprekken met de inwoners verkrijgen is toegenomen	51%

Naast het absolute aantal is het ook interessant te onderzoeken op welke onderwerpen de meningen het verst uit elkaar liggen. Waar ligt de stemming eens/oneens het meest extreem. Dat heeft de werkgroep gedaan door naar de variatie te kijken.

Op basis daarvan zien we dat de respondenten het meest van mening verschillen over de volgende onderwerpen:

1. Parallelsessies zijn een prima oplossing om meer te doen in korte tijd (vraag 32)
2. Tevredenheid over begin- en eindtijden rondes (vraag 33)
3. Verschillende stijlen voorzitters leiden tot verwarring (vraag 41)
4. Vergaderstukken makkelijk te vinden (vraag 23)
5. Snelheid besluitvorming is toegenomen (vraag 10)

Ook kun je kijken over welke punten de meeste overeenstemming bestaat tussen de respondenten. Dit is weer onderverdeeld in onderwerpen waarover men het eens of oneens is.

De respondenten zijn het met elkaar eens over:

1. Vergaderfrequentie Politieke Avond is prima (vraag 14)
2. Er is een open sfeer om het debat aan te gaan tijdens de vergadering (vraag 26)
3. Voorzitters leiden vergadering op een goede manier (vraag 37)
4. Voorzitters zorgen voor duidelijkheid en doelmatigheid in het debat (vraag 38 en 39)
5. De tijd die vergaderingen in beslag nemen is afgenomen (vraag 12)

De respondenten zijn het met elkaar oneens over:

1. Het debat tijdens voorbereidende vergaderingen is goed (vraag 25)
2. Het is duidelijk wat iedere partij van een onderwerp vindt (vraag 27)
3. Achteraf zou ik kiezen voor andere voorbereiding (vraag 29)
4. Er is voldoende tijd voor discussie (vraag 30)

Belangrijk is om te onderkennen dat als een respondent het met een stelling oneens is, dit niet betekent dat hij/zij het met de tegenovergestelde stelling eens zou zijn.

4. Vergelijking tussen raadsleden, college, burgerleden en ambtenaren en bezoekers

Kwantitatieve gegevens

	Aantal	Overall (vraag 5)	Gemiddelde score (vraag 58)
Raadsleden	24	Kleine verbetering	5,8
Collegeleden	5	Kleine verbetering	5,6
Burgerleden	12	Kleine verbetering	6,4
Ambtenaren	16	Kleine verbetering	6,3
Overige	2	Kleine verbetering	7

Grootste verschillen op basis van gemiddelde score op items.

Ambtenaren zijn duidelijk positiever dan het college, als het gaat over de effectiviteit van de Politieke Avond ten opzichte van de vergaderwijze 'oude stijl'. Burgerleden verschillen van mening met het college als het gaat om het aantal oneigenlijke vragen dat wordt gesteld. Burgerleden zien op dat punt minder problemen. Ook zijn burgerleden, hoewel nog steeds kritisch, milder dan het college over het debat tijdens de voorbereidende vergadering. Raadsleden weten het beste wat van hen verwacht wordt op de Politieke Avond en verschillen daarin nadrukkelijk van de collegeleden. Het college is meer uitgesproken positief over de begin- en eindtijden van de Politieke Avond vooral ten opzichte van raads- en burgerleden.

Raadsleden

De raadsleden zien dat op de Politieke Avond het contact tussen raads- en burgerleden is verbeterd.

- “Een voordeel is de ontmoeting van alle politici op één avond met alle bijbehorende uitwisselingsmogelijkheden.”
- “De concentratie van politieke activiteiten op één avond is een vooruitgang door betere mogelijkheden tot afstemming met andere partijen. Geeft duidelijkheid aan inwoners, bedrijven en organisaties hoe en wanneer zij de politiek kunnen bereiken.”

Raadsleden geven aan dat de voorzitters voor sfeer zorgen tijdens de vergadering, maar dat dit niet leidt tot een voldoende kwalitatief debat. Daarbij ontstaat het gevoel dat er onvoldoende tijd is voor discussie.

- “De vergadertijd voor verschillende onderwerpen is vaak te kort. Veelal onderwerpen waar politiek verschil van inzicht over bestaat.”

Ondanks de vele oneigenlijke vragen die gesteld worden hebben de raadsleden van zichzelf achteraf niet het gevoel dat de vergadering anders moet worden voorbereid. De voorbereidingstijd voor de Politieke Avond vinden de raadsleden dan ook voldoende. Zij hebben het idee dat de snelheid en zorgvuldigheid van besluitvorming niet is verbeterd.

- “Zorgvuldigheid besluitvorming kan verbeteren door het politieke geheugen van partijen te helpen. Dezelfde (soort van) onderwerpen zoveel mogelijk door de dezelfde personen laten behandelen.”

Opvallende reacties van de raadsleden

Nr	Eens	%	Nr	Oneens	%
13	Vorbereidingstijd voldoende	91	30	Voldoende tijd voor discussie	79
14	Huidige vergaderfrequentie	87	11	Zorgvuldigheid besluitvorming	75
40	Voorzitters zorgen voor sfeer	78	25	Goed debat in VV	71
15	Verbeterd contact raads- en burgerleden	75	29	Andere voorbereiding gewenst	70
31	Veel oneigenlijke vragen	75	10	Snelheid besluitvorming	65

College

Het college van burgemeester en wethouders (college) vindt unaniem dat de stukken op de website makkelijk te vinden zijn. Het college vindt niet dat de invoering van de Politieke Avond de contacten tussen raadsleden, burgerleden en ambtenaren heeft verbeterd. Hoewel contact wel als een belangrijk voordeel wordt gezien in algemene zin.

- “De contacten tussen raad/burgers/college (omdat alles op 1 avond is).”
- “Samen aan de ‘politieke’ tafels.”

Het college is niet te spreken over het debat op de Politieke Avond. Volgens het college is dit ook te zien is aan de vele technische vragen die worden gesteld. De huidige vergaderfrequentie mag worden aangehouden. Het college heeft voldoende voorbereidingstijd.

- “Er vindt geen debat plaats, in ieder geval ook vanwege de tijdsdruk.”

Er is onduidelijkheid over de rol, die van het college wordt verwacht. Daarnaast denkt het college niet dat een andere voorbereiding van de avond op zijn plaats zou zijn. In de voorbereidende vergaderingen is onvoldoende tijd voor discussie, wat leidt tot het ontbreken van goede inhoudelijke debatten. Daarmee is de effectiviteit ten opzichte van de vergaderwijze ‘oude stijl’ niet verbeterd.

- “De planning welke naar mijn idee niet altijd aansluit bij behoefte/noodzaak. Flexibiliteit ten behoeve van het algemeen belang zou meer mogen.”

Opvallende reacties van het college

Nr	Eens	%	Nr	Oneens	%
13	Voorbereidingstijd voldoende	100	25	Goed debat in VV	100
14	Huidige vergaderfrequentie	100	30	Voldoende tijd voor discussie	100
23	Stukken op website	100	9	Effectiviteit tov “oude stijl”	80
31	Veel oneigenlijke vragen	100	17	Verbetering onderlinge contacten ambtenaren, raads- en burgerleden	80
			28	Weten wat verwacht wordt	80
			29	Andere voorbereiding gewenst	80

Burgerleden

Burgerleden vinden niet dat tijdens de Politieke Avond veel oneigenlijke vragen worden gesteld. Zij hebben helderheid over de betekenis van bespreek-, besluit- en hamerstukken.

- “Er wordt in het voorstadium te weinig gebruik gemaakt van de expertise van de raad.”

De vergaderduur is verminderd, maar dat heeft wel geleid tot het ontbreken van voldoende tijd voor discussie, aldus de burgerleden. Er is door de verandering géén betere politieke besluitvorming tot stand gebracht en ook zijn de contacten tussen ambtenaren, raads- en burgerleden niet verbeterd, vinden de burgerleden. Ook van inwoners krijgen zij niet meer informatie dan voorheen.

- “Positief is dat ‘iedereen’ aanwezig is en het makkelijk is om elkaar te spreken maar ik vind dat er vaak te weinig tijd is om een goede inhoudelijke discussie te voeren.”
- “Ook in de oude situatie kwamen de burgers massaal wanneer het ergens om ging. Ook nu blijven ze massaal weg als er niet iets bijzonders is.”

De vergaderfrequentie vinden de burgerleden prima, waarbij zij de voorbereidingstijd voldoende vinden. De Politieke Avond voldoet aan hun verwachting.

- “De avonden zijn aansprekender voor een burgerlid. Ik voel meer betrokkenheid, ook omdat het werk intensiever is geworden.”

Veel genoemde reacties van de burgerleden

Nr	Eens	%	Nr	Oneens	%
14	Huidige vergaderfrequentie	92	30	Voldoende tijd voor discussie	92
7	PA voldoet aan verwachting	83	11	Zorgvuldigheid besluitvorming	83
12	Vergaderduur vermindert	83	17	Verbetering onderlinge contacten ambtenaren, raads- en burgerleden	67
13	Vorbereidingstijd voldoende	83	21	Toename informatie van inwoners	67
35	Bespreek, besluit, hamerstuk helder	83	31	Veel oneigenlijke vragen	67

Ambtenaren

Ambtenaren vinden de huidige vergaderfrequentie prima en daarbij hebben zij géén tekort aan voorbereidingstijd. De indruk bestaat dat de vergaderduur is verminderd. Zij zijn ervan overtuigd dat de zorgvuldigheid van besluitvorming niet is toegenomen.

- “Ambtenaren en burgers hoeven niet meer te gokken hoe laat het punt wordt behandeld. De tijd is soms wel erg beperkt.”

Voorzitters van de vergadering leiden de vergaderingen goed, vinden ze.

- “In het algemeen vervullen de voorzitters hun rol op een goede manier.”

Een andere vergaderstijl van een voorzitter leidt daarbij niet tot verwarring.

- “De verschillende stijlen van voorzitters goed toepassen zie ik juist als een kans.”

Verder geven de ambtenaren aan, dat het ontbreken van een goed inhoudelijk debat in de voorbereidende vergadering, gekenmerkt door veel technische vragen, leidt tot het ontbreken van helderheid van de standpunten van partijen. Er is onvoldoende tijd voor discussie, vinden ze.

- “Dwingende (tijds)kaders bij gevoelige en complexe dossiers die zorgvuldige bespreking/ besluitvorming mijn inziens hinderen.”

In het oog springende reacties van ambtenaren

Nr	Eens	%	Nr	Oneens	%
13	Vorbereidingstijd voldoende	100	11	Zorgvuldigheid besluitvorming	87
14	Huidige vergaderfrequentie	100	30	Voldoende tijd voor discussie	87
12	Vergaderduur vermindert	88	25	Goed debat in VV	80
31	Veel oneigenlijke vragen	87	27	Helderheid standpunt partijen	73
37	Voorzitters leiden goed	87	41	Vergaderstijlen leiden tot verwarring	69

Bezoekers

De bezoekers vinden het doel van de vergadering duidelijk. Ook vinden zij dat in- en meesprekers voldoende gelegenheid krijgen om hun opmerkingen te maken. Zij zijn alleen minder te spreken over de wijze waarop de vergaderingen worden voorgezeten.

- “Voorzitter heeft niet gezegd wat de doelstelling van de vergadering is.”
- “Voorzitter moet goed vragen naar ‘punt’.”

Over de kwaliteit van de discussie in de vergadering zijn de bezoekers verdeeld. De helft geeft de kwaliteit van de discussie een voldoende tot goed en de andere helft matig tot slecht.

- “Leer raadsleden vragen goed formuleren.”
- “Door gebrek aan tijd kan de discussie niet worden afgesloten.”

Ook over de duur van de vergaderingen zijn de bezoekers verdeeld. De helft geeft aan de vergaderingen vaak te kort te vinden. Het overgrote deel van de bezoekers is van plan vaker naar de Politieke Avond te komen. De Politieke Avond wordt door de bezoekers gewaardeerd met een ruime voldoende.

Aantal bezoeken, oordeel en intentie vaker te komen

Hoe vaak geweest		Hoedanigheid		Vaker komen		Algemeen oordeel	
1x	6	Inwoner	15	Ja	14	Goed	6
2x	7	Anders ¹	7	Nee	5	Voldoende	9
3x of meer	9			Geen mening	3	Matig	3
						Slecht	1

¹ Bestuurder, pachter, journalist/debatspecialist, woningcorporatie, observant

5. Interviews

Alles op een avond wordt als winst ervaren

Het merendeel van de geïnterviewden noemt de grootste winst van de nieuwe vergaderstructuur, dat alles op één avond plaatsvindt. Er is meer interactie, dynamiek, cross-contact, uitwisseling etc. vergeleken met de vergaderwijze 'oude stijl'. De portefeuillehouders merken wel op dat het soms erg druk is, wanneer je als portefeuillehouder die avond meerdere onderwerpen hebt.

- "Ik word er regelmatig mee geconfronteerd dat ik als wethouder op drie plekken tegelijk moet zijn. Ik weet dat het vaak niet anders kan, maar het blijft lastig. Zo krijgt de raad niet de beste achtergrondinformatie."

Meningen verdeeld over frequentie Politieke Avond

Over de frequentie van de Politieke Avond zijn de meningen verdeeld. Een aantal geïnterviewden stelt voor de Politieke Avond te splitsen in twee avonden met een keer per vier weken alleen voorronden en een keer per vier weken later (twee weken na de voorronden) raadsvergadering voorafgegaan door eventueel (raads) informatiebijeenkomsten. Ook wordt door een aantal geïnterviewden voorgesteld over te gaan tot clustering van onderwerpen / thema's bij voorronden, al dan niet conform de programmabegroting.

Doel verschillende vergadervormen niet voor iedereen duidelijk

Niet voor iedereen is het doel van de verschillende vergadervormen duidelijk (voorbereidende vergadering, rondetafelgesprek, informatiebijeenkomst).

- "Doelen verschillende vergadervormen zijn wel duidelijk, maar worden niet altijd goed toegepast/ingezet. Hier ligt qua planning een belangrijke rol voor het presidium. Presidium moet nog beter kijken welk traject een onderwerp moet doorlopen. Vooraf dus goed nadenken over de (politieke) gevoeligheid van een onderwerp en daar bij de agendering op inspelen."
- "De benamingen van de verschillende voorronden zijn niet duidelijk. Uit de verschillende benamingen moet meteen duidelijk zijn in welke fase van het proces we zitten."
- "Rondetafelgesprek komt niet goed tot zijn recht. Deze raad is te snel afgeleid/beïnvloed door het aanwezige publiek."

Belangstelling vanuit samenleving niet groter geworden

Iedereen is het erover eens dat de belangstelling vanuit de samenleving voor de politiek door de Politieke Avond niet groter is geworden. Drempel is misschien wel lager geworden. Inwoners/ instanties kunnen gemakkelijker anoniem naar binnen.

- "Zie het als een groeiproces. Actiever mensen uitnodigen, afhankelijk van de relevantie van het onderwerp."
- "Ze komen alleen af op onderwerpen die hen raken. Burgerparticipatie niet centraal stellen."
- "Niet teleurgesteld dat burgerparticipatie minder uit de verf is gekomen."
- "Breng de politiek naar de burger; houd de Politieke Avond niet in het gemeentehuis maar op locatie in de gemeente."

Meningen verdeeld over functioneren voorrondevoorzitters

Over het functioneren van de voorrondevoorzitters is geen unanimiteit. Veel geïnterviewden vinden dat de voorzitters een eigen stijl hanteren. Enkelen hebben voorgesteld te gaan werken met vaste voorzitters, waarbij elke 'commissie' zijn eigen voorzitter heeft, of om externe voorzitters in te huren.

- "Een voorzitter moet in staat zijn iedereen uit te dagen zijn punt te maken en in debat te gaan."
- "Door te werken met externe voorzitters kan de voorzitter als raadslid niet verleid worden mee te gaan in de politieke discussie."

Rol portefeuillehouder prima

Opvallend is dat de meerderheid van de raadsleden het prima vindt, dat de portefeuillehouders meer op afstand zijn gezet vergeleken met de vergaderwijze 'oude stijl'. Ze zijn nu minder dominant aanwezig. De portefeuillehouders en ambtenaren echter zeggen het lastig te vinden dat ze nu alleen op 'afroep' mogen aanschuiven.

- "Portefeuillehouder moet onderdeel zijn van de discussie / het debat. Dit kan de besluitvorming vaak ten goede komen!"
- "De vergaderingen mogen niet 'gekaapt' worden door de portefeuillehouder."
- "Het vraag- en antwoordspel tussen de portefeuillehouders en woordvoerders in het verleden is nu duidelijk verlegd naar het overleg tussen de woordvoerders onderling."

Kwaliteit besluitvorming voldoende tot goed

Als het gaat om de kwaliteit van de besluitvorming dan is de meerderheid van de geïnterviewden het erover eens dat die voldoende tot goed is. Wel is bij iedereen de tijdsdruk voelbaar. Dit maakt een goede voorbereiding essentieel. Geprobeerd moet worden kort en krachtig je punt te maken, aldus een aantal geïnterviewden.

Kritiek op kwaliteit raadspreekuur

Kritisch is men over de kwaliteit en gebruik van het raadspreekuur. Doel en nut van het raadspreekuur is niet bij iedereen duidelijk. Ook is niet duidelijk wat er met de boodschap van de burger(s) gebeurt. Wel geeft een ruime meerderheid van de geïnterviewden aan dat het raadspreekuur (nog) niet moet worden afgeschaft.

- "Zie het als een groeiproces. Dus niet afschaffen"
- "Het is het podium voor de burgers en de ultieme mogelijkheid om burgerparticipatie te vergroten."

Overwegend positief over bloktijden en parallelsessies

Over de bloktijden en parallelsessies zijn de geïnterviewden overwegend positief. Dit vergt echter wel een goede voorbereiding van iedereen. Een aantal geïnterviewden doet de suggestie om hamerstukken niet meer in de voorronden te behandelen, maar rechtstreeks te agenderen op de agenda van de raad. Hierdoor is er meer tijd voor echte bespreekpunten. Ook wordt voorgesteld de agendapunten te groeperen in thema's / programma's.

- "Jammer dat er soms onnodige tijd 'weglekt' door de vele oneigenlijke vragen (lees: technische vragen) die worden gesteld."

- "Degenen die klagen over te strakke bloktijden hebben vaak zelf de meeste tijd nodig. Doe je politieke ding en klaar. Iedereen weet dat er beperkte tijd is. Een boodschap van 2 minuten is vaak veel krachtiger dan een verhaal van 5 minuten. Daarom is het noodzakelijk dat de deelnemers aan het overleg zich goed voorbereiden."
- "Bloktijden zijn beknellend. Niet flexibel genoeg. Soms staat de strakke planning een goede afronding in de weg. Een kwartiertje uitloop moet kunnen. Bloktijden kunnen alleen als je discussieert op hoofdlijnen."

6. Eindconclusie en advies

Algemeen oordeel over de Politieke Avond

Een meerderheid van de groep respondenten vindt de nieuwe vergaderstructuur een verbetering. 68% waardeert de Politieke Avond meer dan de vergaderwijze 'oude stijl' met commissievergaderingen op verscheidene avonden.

Als grootste voordelen van de nieuwe vergaderstructuur worden genoemd de laagdrempeligheid, de kortere vergaderduur, de vergaderfrequentie van één maal per drie weken, de toegepaste vergadervormen en de verbeterde onderlinge contacten tussen raads-, burger-, collegeleden en ambtenaren.

Naast deze positieve geluiden zijn er ook kritische geluiden als het gaat om de kwaliteit van de besluitvorming, het gebrek aan inhoudelijk debat, de onvoldoende tijd voor discussie en de vele oneigenlijke vragen, die tijdens een voorbereidende vergadering worden gesteld.

De Politieke Avond wordt gewaardeerd met een voldoende, namelijk een 6,2 (zie antwoord 58). Het merendeel van de respondenten voelt zich thuis bij de nieuwe werkwijze. Tegelijkertijd is er behoefte de opzet van de Politieke Avond op enkele punten aan te passen.

De werkgroep concludeert dat een meerderheid van de respondenten wil doorgaan op de ingeslagen weg, al dan niet met verbeteringen.

Advies 1: Handhaaf de Politieke Avond in aangepaste vorm

Veel deelnemers aan de Politieke Avond noemen als belangrijk knelpunt, dat er onvoldoende tijd voor discussie is bij de voorbereidende vergaderingen.

Om tegemoet te komen aan deze gevoelde tijdsdruk tijdens voorronden stelt de werkgroep voor om de vergaderfrequentie volgens onderstaand schema aan te passen:

Schematische weergave vergadermomenten

Week	Vergadering
1	Politieke avond (dinsdag) • raadspreekuur van 19.00 tot 19.20 uur • voorronden van 19.30 tot 22.30 uur Presidium (woensdag) • agenda politieke avond week 3 (raadsvergadering en voorronden) • agenda politieke avond week 5 (raadspreekuur en voorronden) Plaatsing stukken op website Overbetuwe (donderdag)
2	Fractievergaderingen
3	Politieke avond • raadsvergadering van 19.30 tot 21.00 uur • voorronden (optioneel) van 21.15 tot 22.30 uur

4	Fractievergaderingen
5	Politieke avond (dinsdag) • raadspreekuur van 19.00 uur tot 19.20 uur • voorronden van 19.30 tot 22.30 uur Presidium (woensdag) • agenda politieke avond week 7 (raadsvergadering en voorronden) • agenda politieke avond week 9 (raadspreekuur en voorronden) Plaatsing stukken op website Overbetuwe (donderdag)
6	Fractievergaderingen
7	Politieke avond (dinsdag) • raadsvergadering van 19.30 tot 21.00 uur • voorronden (optioneel) van 21.15 tot 22.30 uur
8	Fractievergaderingen
9	Politieke avond (dinsdag) • raadspreekuur van 19.00 tot 19.20 uur • voorronden van 19.30 tot 22.30 uur Presidium (woensdag) • agenda politieke avond week 11 (raadsvergadering en voorronden) • agenda politieke avond week 13 (raadspreekuur en voorronden) Plaatsing stukken op website Overbetuwe (donderdag)

Advies 2: Stel de vergaderfrequentie van Politieke Avond en presidium op:

1. 1 x per 4 weken: raadspreekuur + voorronden²
2. 1 x per 4 weken: raadsvergadering + voorronden³ exclusief voorbereidende vergaderingen
3. 1 x per 4 weken: bijeenkomst presidium

Burgerparticipatie

De nieuwe werkwijze heeft er niet voor gezorgd dat de inwoners / instanties en bestuur dichter bij elkaar zijn gekomen. De nieuwe werkwijze maakt het voor de inwoners wél gemakkelijker om binnen te lopen. De respondenten zijn nagenoeg unaniem van mening dat het vertrouwen van de inwoners in de lokale politiek door de nieuwe werkwijze niet is veranderd. De inwoners kunnen wel beter in het besluitvormingsproces worden betrokken.

² Op de agenda bij voorbereidende vergaderingen het programma uit de programmabegroting vermelden (5 programma's: 1. Samenleven, 2. Werken & Leren, 3. Wonen, 4. Verkeer en 5. Landschap & Recreatie). Ook moeten worden aangegeven, zo nodig via een oplegnotitie, in welke fase van het proces een onderwerp zich bevindt (3 fasen: 1. Informatie & Externe inbreng, 2. Kaderzetting en 3. Voorbereidende besluitvorming).

³ Voorronden kunnen bestaan uit Rondetafelgesprek, Hoorzitting, Technische Uitlegssessie en Informatiebijeenkomst. Voorbereidende vergaderingen zijn hiervan uitgezonderd omdat dit de besluitvorming in de raad (onnodig) met 2 weken vertraagt, namelijk 6 weken in plaats van 4 weken.

Advies 3:

1. Intensiveer uitnodigingsbeleid aan inwoners, bedrijven en instellingen
2. Maak in (raads)voorstellen duidelijk in welke fase van de besluitvorming het voorstel zich bevindt
3. Vermeld in de uitnodiging voor een bijeenkomst bij elk onderwerp het (de) toepasselijke programma('s) uit de programmabegroting

Advies 4:

Raadspreekuur:

1. Handhaaf raadspreekuur
2. Intensiveer voorlichting aan inwoners, bedrijven en instellingen
3. Voer actiever uitnodigingsbeleid naar inwoners, bedrijven en instellingen

Kwaliteit besluitvorming

Ruim 70% van de respondenten geeft aan dat de kwaliteit van het debat tijdens de voorbereidende vergadering niet goed is. Ook wordt gezegd dat er onvoldoende tijd is voor een inhoudelijk debat. Een belangrijke factor is daarbij de gevoelde tijdsdruk, maar ook zaken die de kwaliteit van het debat beperken worden genoemd, zoals het stellen van te veel oneigenlijke vragen. De voorbereiding van de Politieke Avond vraagt een andere houding van raads- en burgerleden in vergelijking met de vergaderwijze 'oude stijl'.

Advies 5: Organiseer een training debatvaardigheden en gesprekstechnieken voor raads- en burgerleden

Rol portefeuillehouder

De rol van de portefeuillehouder is met de invoering van de Politieke Avond veranderd. De portefeuillehouders worden alleen aan tafel gevraagd om vragen te beantwoorden, maar hebben geen rol in de discussie. Met uitzondering van de collegeleden, zegt de overgrote meerderheid van de respondenten die nieuwe rol van de portefeuillehouders juist prima te vinden. De werkor-
ganisatie moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van de stukken zo goed is, dat geen nadere informatie van de portefeuillehouder noodzakelijk is.

Advies 6: Handhaaf huidige rol van de portefeuillehouders op Politieke Avond

Voorrondevoorzitters

Een ruime meerderheid van de respondenten vindt dat de voorrondevoorzitters de vergaderingen op een goede manier leiden. Bij ongeveer de helft van de respondenten leiden de verschillende stijlen van de voorzitters tot verwarring.

Een training van de voorzitters kan bijdragen aan een meer eenvormige manier van voorzitten.

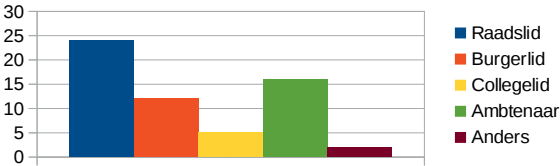
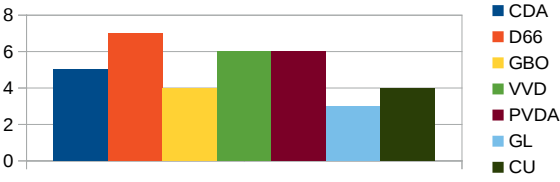
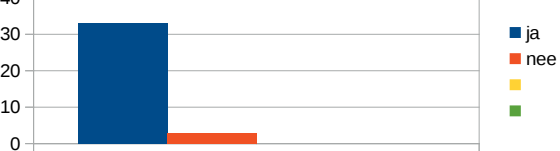
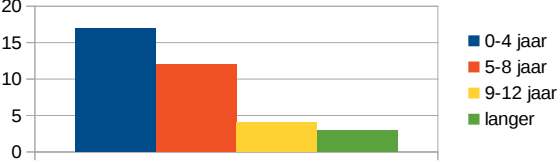
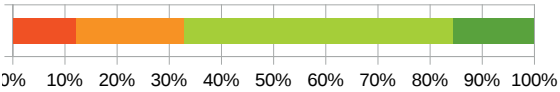
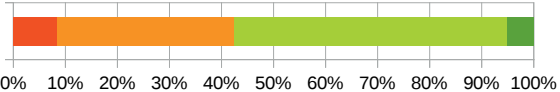

Advies 7:

1. Handhaaf de huidige poule van (6) voorrondevorzitters
2. Bied de voorzitters een training aan

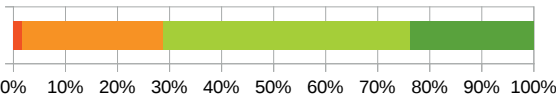
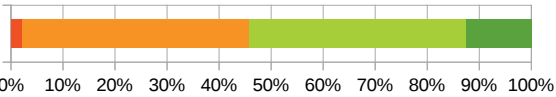
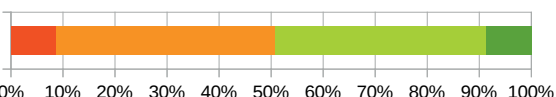
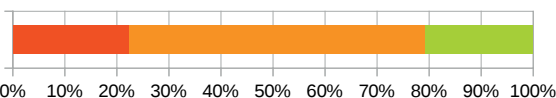
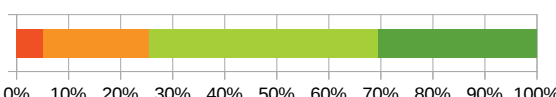
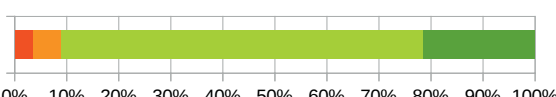
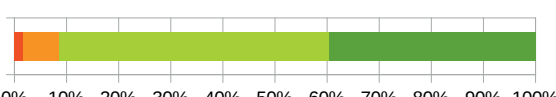

Bijlage samenvatting vragenlijst

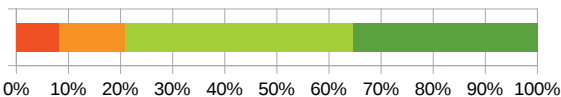
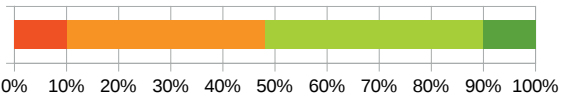
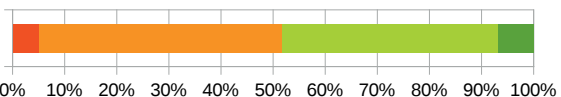
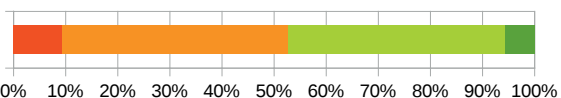
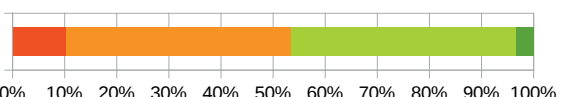
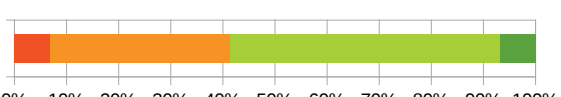
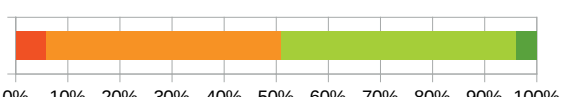
1.	U bent	 <table><tr><th>Rol</th><th>Aantal</th></tr><tr><td>Raadslid</td><td>25</td></tr><tr><td>Burgerlid</td><td>12</td></tr><tr><td>Collegelid</td><td>5</td></tr><tr><td>Ambtenaar</td><td>15</td></tr><tr><td>Anders</td><td>2</td></tr></table>	Rol	Aantal	Raadslid	25	Burgerlid	12	Collegelid	5	Ambtenaar	15	Anders	2				
Rol	Aantal																	
Raadslid	25																	
Burgerlid	12																	
Collegelid	5																	
Ambtenaar	15																	
Anders	2																	
2.	Van welke politieke partij bent u lid?	 <table><tr><th>Partij</th><th>Aantal</th></tr><tr><td>CDA</td><td>5</td></tr><tr><td>D66</td><td>7</td></tr><tr><td>GBO</td><td>4</td></tr><tr><td>VVD</td><td>6</td></tr><tr><td>PVDA</td><td>6</td></tr><tr><td>GL</td><td>3</td></tr><tr><td>CU</td><td>4</td></tr></table>	Partij	Aantal	CDA	5	D66	7	GBO	4	VVD	6	PVDA	6	GL	3	CU	4
Partij	Aantal																	
CDA	5																	
D66	7																	
GBO	4																	
VVD	6																	
PVDA	6																	
GL	3																	
CU	4																	
3.	Was u ook al raads- en/of commissie-lid voor 1 januari 2012	 <table><tr><th>Antwoord</th><th>Aantal</th></tr><tr><td>ja</td><td>32</td></tr><tr><td>nee</td><td>2</td></tr></table>	Antwoord	Aantal	ja	32	nee	2										
Antwoord	Aantal																	
ja	32																	
nee	2																	
4.	Hoe lang bent u al raads- en/of burger(commisie)lid?	 <table><tr><th>Duur</th><th>Aantal</th></tr><tr><td>0-4 jaar</td><td>17</td></tr><tr><td>5-8 jaar</td><td>12</td></tr><tr><td>9-12 jaar</td><td>4</td></tr><tr><td>langer</td><td>3</td></tr></table>	Duur	Aantal	0-4 jaar	17	5-8 jaar	12	9-12 jaar	4	langer	3						
Duur	Aantal																	
0-4 jaar	17																	
5-8 jaar	12																	
9-12 jaar	4																	
langer	3																	
5.	De politieke avond is vergeleken met de vergaderwijze 'oude' stijl verbetering	 <table><tr><th>Percentage</th></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>50%</td></tr><tr><td>30%</td></tr></table>	Percentage	10%	10%	50%	30%											
Percentage																		
10%																		
10%																		
50%																		
30%																		
6.	Antwoorden op open vraag																	
7.	De politieke avond voldoet aan mijn verwachtingen	 <table><tr><th>Percentage</th></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>30%</td></tr><tr><td>50%</td></tr><tr><td>10%</td></tr></table>	Percentage	10%	30%	50%	10%											
Percentage																		
10%																		
30%																		
50%																		
10%																		

1. donker oranje = zeer mee oneens, 2. licht oranje = mee oneens, 3. licht groen = mee eens en 4. donker groen = zeer mee eens.

8.	De politieke avond is laagdrempeliger (d.w.z. makkelijker toegankelijk voor inwoners/instanties) dan de vergaderwijze 'oude stijl'	
9.	De politieke avond is effectiever dan de vergaderwijze 'oude stijl'	
10.	De snelheid van de besluitvorming is door de politieke avond ten opzichte van de werkwijze 'oude stijl' toegenomen.	
11.	De zorgvuldigheid van de besluitvorming is door de politieke avond ten opzichte van de werkwijze 'oude stijl' toegenomen.	
12.	De tijd die vergaderingen in beslag nemen is afgenomen.	
13.	Ik heb voldoende tijd om de politieke avond voor te bereiden.	
14.	Ik vind de vergaderfrequentie van 1 maal per 3 weken politieke avond prima.	

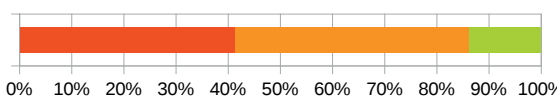
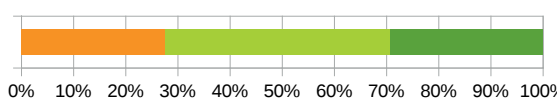
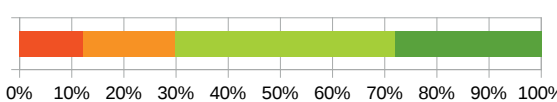
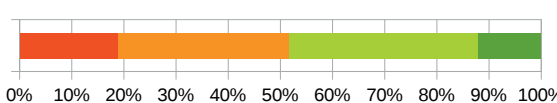
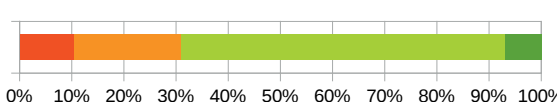
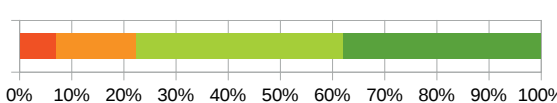

15.	Door de politieke avond zijn de contacten tussen raads- en burgerleden onderling verbeterd.	
16.	Door de politieke avond zijn de contacten tussen raadsleden/burgerleden en portefeuillehouders verbeterd.	
17.	Door de politieke avond zijn de contacten tussen raadsleden/burgerleden en ambtenaren verbeterd.	
18.	Door de politieke avond zijn de contacten tussen raadsleden/burgerleden en inwoners/instanties verbeterd.	
19.	De politieke avond vermindert de afstand tussen inwoner en politiek.	
20.	Ik zie meer inwoners/instanties tijdens de politieke avond ten opzichte van de werkwijze 'oude stijl'.	
21.	De hoeveelheid informatie die de raads- en burgerleden uit de gesprekken met de inwoners verkrijgen is door invoering van de politieke avond toegenomen.	

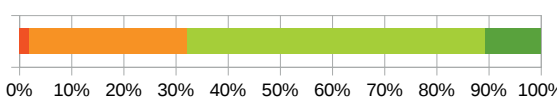
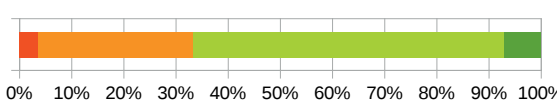
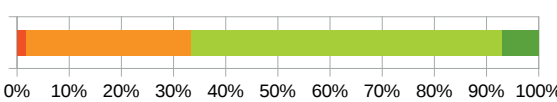
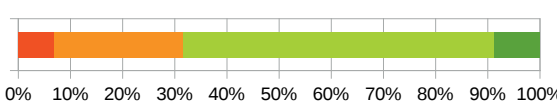
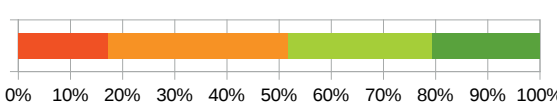
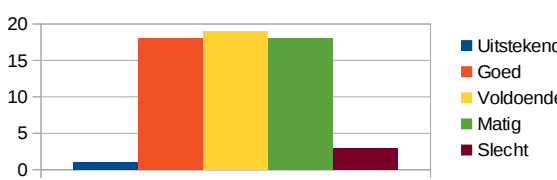

22.	Ik heb voldoende tijd om, zo nodig, overleg te voeren met derden (d.w.z. met andere fracties, instanties, inwoners).	
23.	Ik kan de vergaderstukken op de website gemakkelijk vinden.	
24.	Antwoorden open vraag.	
25.	Het debat tijdens de voorbereidende vergaderingen is goed.	
26.	Er is een open sfeer om het debat aan te gaan tijdens de voorbereidende vergadering.	
27.	Na een voorbereidende vergadering is mij precies duidelijk wat iedere partij van een onderwerp vindt.	
28.	Ik weet altijd wat van mij wordt verwacht tijdens de voorbereidende vergadering.	
29.	Achteraf (d.w.z. na afloop van de voorbereidende vergadering) zou ik de voorbereidende vergadering anders hebben voorbereid.	

30.	Er is voldoende tijd voor discussie tijdens de voorbereidende vergadering.	
31.	In de voorbereidende vergadering worden veel oneigenlijke vragen gesteld (d.w.z. vragen die een mening in zich hebben, vragen naar de bekende weg. Ook technische en feitelijke vragen vallen hieronder).	
32.	De parallelsessies tijdens de voorronden zijn een prima oplossing om meer te kunnen doen in korte tijd.	
33.	Ik ben tevreden over de gehanteerde begin- en eindtijden van de voorronden.	
34.	De in- en meesprekers in de voorronden hebben voldoende gelegenheid om hun opmerkingen te maken.	
35.	Het onderscheid tussen bespreek-, besluit- en hamerstuk is mij duidelijk.	
36.	Antwoorden open vraag	

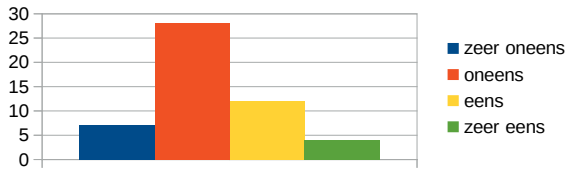
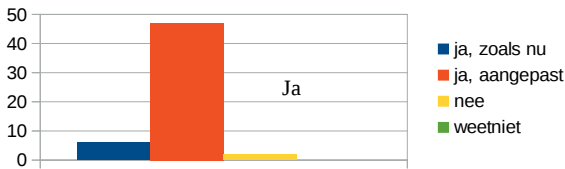
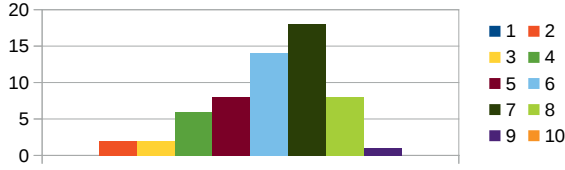

37.	De voorrondevoorzitters leiden de vergadering op een goede manier.	
38.	De voorrondevoorzitters zorgen voor 'duidelijkheid' in het debat: luisteren, samenvatten, omgaan met vragen.	
39.	De voorrondevoorzitters zorgen voor 'doelmatigheid' in het debat: sturen op proces, structuur houden en tijdbewaking.	
40.	De voorrondevoorzitters zorgen voor 'sfeer' tijdens het debat: hoor- en wederhoor, gelijke behandeling en orde.	
41.	Verschillende stijlen van voorzitters leidt bij mij tot verwarring.	
42.	Antwoorden open vraag	
43.	Koptekst	
44.	Functioneren voorbereidende vergadering?	

45.	Functioneren Rondetafelgesprek	<table><tr><th>Rating</th><th>Count</th></tr><tr><td>Uitstekend</td><td>8</td></tr><tr><td>Goed</td><td>24</td></tr><tr><td>Voldoende</td><td>14</td></tr><tr><td>Matig</td><td>12</td></tr><tr><td>Slecht</td><td>0</td></tr></table>	Rating	Count	Uitstekend	8	Goed	24	Voldoende	14	Matig	12	Slecht	0
Rating	Count													
Uitstekend	8													
Goed	24													
Voldoende	14													
Matig	12													
Slecht	0													
46.	Functioneren Hoorzitting	<table><tr><th>Rating</th><th>Count</th></tr><tr><td>Uitstekend</td><td>2</td></tr><tr><td>Goed</td><td>21</td></tr><tr><td>Voldoende</td><td>21</td></tr><tr><td>Matig</td><td>10</td></tr><tr><td>Slecht</td><td>1</td></tr></table>	Rating	Count	Uitstekend	2	Goed	21	Voldoende	21	Matig	10	Slecht	1
Rating	Count													
Uitstekend	2													
Goed	21													
Voldoende	21													
Matig	10													
Slecht	1													
47.	Functioneren Informatiebijeenkomst/technische uitlegssessie	<table><tr><th>Rating</th><th>Count</th></tr><tr><td>Uitstekend</td><td>3</td></tr><tr><td>Goed</td><td>29</td></tr><tr><td>Voldoende</td><td>16</td></tr><tr><td>Matig</td><td>10</td></tr><tr><td>Slecht</td><td>0</td></tr></table>	Rating	Count	Uitstekend	3	Goed	29	Voldoende	16	Matig	10	Slecht	0
Rating	Count													
Uitstekend	3													
Goed	29													
Voldoende	16													
Matig	10													
Slecht	0													
48.	Antwoorden open vraag													
49.	Hoe vaak maakt u gebruik van de mogelijkheid om technische vragen aan de ambtelijke organisatie te stellen?	<table><tr><th>Frequency</th><th>Count</th></tr><tr><td>> 1x p/w</td><td>3</td></tr><tr><td>< 1x p/w</td><td>6</td></tr><tr><td>> 1x p/m</td><td>11</td></tr><tr><td>< 1x p/m</td><td>22</td></tr></table>	Frequency	Count	> 1x p/w	3	< 1x p/w	6	> 1x p/m	11	< 1x p/m	22		
Frequency	Count													
> 1x p/w	3													
< 1x p/w	6													
> 1x p/m	11													
< 1x p/m	22													
50.	Wat is volgens u de juiste route om tot besluitvorming te komen bij een groot/ingewikkeld dossier?	Niet af te beelden												
51.	Antwoorden open vraag													
52.	Ik luister (onderdelen van) de politieke avond terug.	<table><tr><th>Frequency</th><th>Count</th></tr><tr><td>altijd</td><td>0</td></tr><tr><td>meestal</td><td>4</td></tr><tr><td>soms</td><td>23</td></tr><tr><td>nooit</td><td>28</td></tr></table>	Frequency	Count	altijd	0	meestal	4	soms	23	nooit	28		
Frequency	Count													
altijd	0													
meestal	4													
soms	23													
nooit	28													

53.	Als het makkelijker was terug te vinden, zou ik vaker vergaderingen terugluisteren.	 ■ zeer oneens ■ oneens ■ eens ■ zeer eens
54.	Vindt u voortzetting van de politieke avond wenselijk?	 ■ ja, zoals nu ■ ja, aangepast ■ nee ■ weetniet
55	Antwoorden open vraag	
56	Antwoorden open vraag	
57	Antwoorden open vraag	
58	Ik waardeer de politieke avond in zijn geheel met een	 ■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ 10
59	Koptekst	
60	Antwoorden open vraag	
61	Dankbetuiging	
62	Naam	
63	E-mailgegevens	

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon (0481) 362 300
fax (0481) 372 482

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl